

اقتصاددانان مصوبه مجلس برای حذف صفرهای اضافه پول را بررسی می‌کنند

اصلاح صوری

شرق: سرانجام پس از سال‌ها کشمکش، حذف چهار صفر از پول رایج کشور در مجلس تصویب شد. موضوع حذف صفر از پول ملی، از سال ۱۳۷۲ در دستور کار اداره بررسی‌های اقتصادی بانک مرکزی قرار گرفت، اما برخی مسئولان با این اقدام موافق نبودند و بررسی‌های لازم متوقف شد. دلیل مطرح‌شدن حذف صفر در این دوره، تورم بالایی بود که به دلیل برنامه آزادسازی اقتصادی و شوک‌های نفتی حاصل از پایان جنگ و سرازیرشدن دلارهای نفتی به اقتصاد ایران در دولت‌های پنجم و ششم ایجاد شده بود. حذف صفرهای اضافه پول در سال‌های بعد همچنان مطرح شد؛ به‌ویژه زمان‌هایی که تورم تصاعدی می‌شد و صفرهای اضافه و سقوط ارزش پول، بیشتر از همیشه به چشم می‌آمد. حالا اما حذف چهار صفر اضافه پول در دستور کار قرار گرفته است. اقدامی که از نظر اقتصاددانان فایده چندانی ندارد و تنها به روان‌ترشدن خوانش اسناد حسابداری کمک می‌کند.

سرانجام حذف صفر پولی تصویب شد

نمایندگان مجلس شورای اسلامی حذف چهار صفر از پول ملی را تصویب کردند. پیش از این در مرداد، محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی، درباره حذف چهار صفر از پول ملی گفته بود: «واحد پول ملی کشور ریال است، اما در عمل مردم کلمه تومان را به کار می‌برند و در معاملات و محاورات خود ریال به کار نمی‌برند؛ بنابراین قرار است واحد پول ملی تومان و واحد خرد آن قران باشد».

به اعتقاد فرزین، «با افزایش تورم و کاهش ارزش پول ملی، در حال حاضر نسبت ارزش پول ملی به ارزش‌های خارجی افت پیدا کرده و این مسئله باعث افت غرور ملی هم شده و لازم است صفرهای اضافه از پول ملی حذف شود».

بنا بر این گزارش، در جلسه علنی دیروز مجلس، ایرادات شورای نگهبان در لایحه اصلاح قانون پولی و بانکی کشور (حذف چهار صفر از پول ملی) بررسی و تصویب شد.

این لایحه با ۱۴۴ رأی موافق، ۱۰۸ رأی مخالف و سه رأی ممتنع از مجموع ۲۶۲ نماینده حاضر، تصویب شد که مصوبه مجلس به شرح زیر است:

«عنوان لایحه و متن ماده‌واحد به شرح زیر اصلاح می‌شود.

لایحه اصلاح بند الف ماده ۵۸ قانون بانک مرکزی جمهوری

اسلامی ایران

ماده‌واحد: عبارت «که برابر ۱۰ هزار ریال جاری و معادل «۱۰۰ قران» است به انتهای بند الف ماده ۵۸ قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۴۰/۳/۳۰ اضافه و ۵ تبصره به شرح زیر به این ماده الحاق می‌شود.

تبصره ۱- برابری پول‌های خارجی نسبت به ریال و نرخ خرید و فروش ارز توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در چارچوب نظام ارزی حاکم و با رعایت ذخایر ارزی و تعهدات قانونی کشور محاسبه و تعیین می‌شود.

تبصره ۲- دوره گردش موزای و اعتبار هم‌زمان ریال و ریال جاری که در این قانون دوره گذار نامیده می‌شود، حداکثر سه سال با رعایت تبصره ۴ این ماده می‌باشد.
طریقه جمع‌آوری و شرایط خروج اسکناس‌ها و

محمدحسین‌عمادی

در دهه‌های اخیر، بحران امنیت غذایی یه یکی از مهم‌ترین چالش‌های جهان تبدیل شده است. درحالی‌که جمعیت کره زمین از مرز هشت میلیارد نفر گذشته و تقاضا برای غذا هر سال افزایش می‌یابد، بخش درخورتوجهی از مواد غذایی تولیدشده هرگز به سفره مردم نمی‌رسد. براساس گزارش سازمان ملل متحد، حدود یک‌سوم مواد غذایی تولیدشده در جهان در مسیر تولید تا مصرف هدر می‌رود یا نابود می‌شود. این رقم معادل میلیارد‌ها دلار خسارت اقتصادی و میلیون‌ها تن گاز گلخانه‌ای منتشرشده در جو زمین است. در کشورهایی مانند ایران نیز مسئله

ضایعات غذایی ابعاد گسترده‌ای دارد. طبق برآوردهای

داخلی، سالانه بین ۳۰ تا ۳۵ درصد مواد غذایی تولیدی

کشور از بین می‌رود؛ رقمی که می‌تواند نیاز میلیون‌ها نفر را تأمین کند. از این‌رو کاهش ضایعات و تلفات غذایی نه‌تنها یک مسئله زیست‌محیطی، بلکه یک ضرورت اقتصادی، اجتماعی و اخلاقی برای تضمین امنیت غذایی به شمار می‌آید. به منظور یافتن راه‌های کاهش ضایعات و تلفات، باید در ابتدا برخی مفاهیم و موانع شناختی در حوزه تحلیل را مورد بررسی مجدد قرار داد و سپس به سیستم‌های سنجش تلفات و ضایعات اشاره کرد. علل ایجاد ضایعات و تلفات غذایی در کشورهای شمال و جنوب باید بررسی شود تا بتوانیم راه‌های پیشگیری و کاهش آن را بیان کنیم.

۱. مفهوم و تفاوت میان «تلفات غذایی» و «ضایعات غذایی»

برای درک بهتر این موضوع، ابتدا باید تفاوت دو مفهوم

اصلی در این حوزه را روشن کرد:

- **تلفات غذایی (Food Loss)**: به از بین رفتن مواد

غذایی در مراحل اولیه زنجیره تأمین گفته می‌شود؛ از زمان برداشت محصول تا فرآوری و توزیع. این نوع تلفات بیشتر در کشورهای در حال توسعه رخ می‌دهد و معمولاً ناشی از ضعف زیرساخت‌ها، نگهداری نامناسب، حمل‌ونقل ناکافی و روش‌های سنتی کشاورزی است.

- **ضایعات غذایی (Food Waste)**: به از بین رفتن مواد غذایی در مرحله مصرف اشاره دارد، یعنی زمانی که مواد خوراکی سالم در فروشگاه‌ها یا منازل دور ریخته می‌شود. این پدیده عمدتاً در کشورهای توسعه‌یافته و ثروتمند دیده می‌شود و علت اصلی آن رفتار مصرف‌کننده، سلیقه بازار،

- ۱. مفهوم و تفاوت میان «تلفات غذایی» و «ضایعات غذایی»**
- برای درک بهتر این موضوع، ابتدا باید تفاوت دو مفهوم اصلی در این حوزه را روشن کرد:
- **تلفات غذایی (Food Loss)**: به از بین رفتن مواد غذایی در مراحل اولیه زنجیره تأمین گفته می‌شود؛ از زمان برداشت محصول تا فرآوری و توزیع. این نوع تلفات بیشتر در کشورهای در حال توسعه رخ می‌دهد و معمولاً ناشی از ضعف زیرساخت‌ها، نگهداری نامناسب، حمل‌ونقل ناکافی و روش‌های سنتی کشاورزی است.
- **ضایعات غذایی (Food Waste)**: به از بین رفتن مواد غذایی در مرحله مصرف اشاره دارد، یعنی زمانی که مواد خوراکی سالم در فروشگاه‌ها یا منازل دور ریخته می‌شود. این پدیده عمدتاً در کشورهای توسعه‌یافته و ثروتمند دیده می‌شود و علت اصلی آن رفتار مصرف‌کننده، سلیقه بازار،
- پیشنهاددهندگان مطابق اسناد مناقسه مورد ارزیابی فنی- بازرگانی قرار می‌گیرند و ضریب تأثیر فنی ۰/۴۰٪ حداقل امتیاز قابل قبول برای پذیرفتن پیشنهادات ۷۰٪ می‌باشد.
- پیشنهاددهنده موظف است نسبت ارائه مجوز شبکه بلاکچین مورد استفاده خود از یکی از نهادهای ذیل(بانک مرکزی، سازمان بورس و اوراق بهادار، سازمان فناوری اطلاعات) اقدام نماید. در صورت عدم ارائه پیشنهاد دهنده از مناقسه حذف خواهد کردید. در صورت عدم ارائه مدارک و مستندات فوق، پیشنهاد دهنده از مناقسه حذف می‌گردد.
- **سایر شرایط:**
- هزینه درج هر نویت آگهی و حق الزحمه کارشناسان رسمی دادگستری به عهده برنده مناقسه می‌باشد.
- صرفاً شرکت اشخاص حقوقی در مناقسه آزاد است.
- ارائه هرگونه اسناد و مدارک بعد از بازگشایی پاکات "الف" و"ب" تأثیری در ارزیابی نخواهد داشت.
- به پیشنهادهای فاقد امضاء، مشروط، مخدوش و پیشنهادهایی که بعد از انقضای مدت مقرر در آگهی واصل شود، مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.
- به پیشنهادهای فاقد سیرده، سیرده های مخدوش یا کمتر از میزان مقرر، چک شخصی و نظائر آن ترتیب اثر داده نخواهد شد.
- حداقل تعداد پیشنهادات واصله در مرحله بازگشایی پاکات "الف" و "ب" سه پیشنهاد و برای پاکات "ج" دو پیشنهاد می باشد.
- پاکات "الف" و "ب" در ساعات ۱۰ صبح روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۸/۰۳ در جلسه کمیسیون معاملات در مرکز همایش های بین المللی کشی بازگشایی خواهند شد.
- در صورت مناقض یا نمانده تام الاختیار پیشنهاد دهندگان در جلسه بازگشایی پاکات "ج"
- در صورت ارائه معرفی‌نامه کتبی معتبر، مجاز می‌باشد.
- مناقسه گزار در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مخیر خواهد بود و ارائه اسناد مناقسه هیچگونه حقی برای پیشنهاد دهندگان ایجاد نخواهد کرد.
- سایر اطلاعات و جزئیات در اسناد مناقسه درج گردیده است.
- جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۷۶-۴۴۴۵۳۳۵۳ تماس یا به سامانه اینترنتی مناقسه ها و مزایات شرکت سرمایه گذاری و توسعه kish.ir idtender مراجعه فرمایید

شرکت سرمایه گذاری و توسعه کیش

دیر خانه کمیسیون معاملات

دو اصلاح مهم را در بر داشت: اول اصلاح واحد سنجشش پول ملی (حذف چهار صفر از پول ملی) و دوم تغییر نام پول ملی از ریال به تومان.
باین‌حال، با تصویب قانون بانکداری مرکزی جدید در سال ۱۴۰۲، ماده مربوط به تغییر نام پول حذف شد و ریال به‌عنوان واحد پول ملی ایران تثبیت شد.

در ماده ۵۸ قانون بانکداری مرکزی که در سال ۱۴۰۲ تصویب شده

است، ریال به‌عنوان واحد پول رسمی کشور باقی ماند، اما برخلاف قانون قبلی، دیگر اشاره‌ای به واحدهای خردتر نشده که این مسئله نیازمند اصلاحات تکمیلی است.

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس در این نشست تأکید کرد: حذف چهار صفر مطابق با مصوبه قبلی است و به پیشنهاد دولت، نام پول ملی، ریال تعیین شده است. اگرچه این اصلاحات به‌تنهایی نمی‌تواند بر کنترل تورم تأثیرگذار باشد و به‌عنوان یک سیاست پولی مستقل مطرح نیست، اما به دلیل تورم‌های پیاپی و مشکلات عملیاتی ناشی از تعداد صفرهای زیاد در پول ملی، اجتناب‌ناپذیر است و کشوری مانند ترکیه در سال‌های ۲۰۰۳ و ۲۰۰۵ دو بار واحد پول خود را اصلاح کرد، بدون آنکه لزوماً نام پول تغییر کند. ضرورت این کار و حذف چهار صفر از پول ملی برای کارآمدسازی اسکناس‌ها و تسهیل مبادلات مالی اهمیت زیادی دارد. متأسفانه امروز پول ایران به لحاظ تعداد صفرها، یکی از ضعیف‌ترین پول‌هاست و مشکلات حسابداتی را برای ما ایجاد کرده که باید این وضعیت را اصلاح کنیم».

کارشناسان چه می‌گویند؟

مرتضی افقه، اقتصاددان، در واکنش به تصویب حذف چهار صفر از پول به «شرق» می‌گوید: این‌گونه اقدامات تأثیر خاصی بر تورم ندارد و بیشتر جنبه روانی دارد. او تأکید می‌کند: کشورهای موفق در حذف صفرهای اضافه پول، ابتدا تورم را مهار کرده‌اند و در نهایت ظاهر پول یعنی صفرهای اضافه را اصلاح کرده‌اند، اما در ایران نشانه‌های معناداری که حاکی از بهبود اقتصاد و مهار تورم باشد، به چشم نمی‌آید و در نتیجه من فکر می‌کنم حذف صفرهای اضافه پول در این مقطع شکست می‌خورد.

این اقتصاددان در ادامه توضیح می‌دهد که وضعیت سیاست خارجی کشور نامطلوب است و مکانیسم ماشه فعال شده؛ بنابراین فروش نفت و مبادلات اقتصادی سخت‌تر می‌شود. گذشته از این، سایه نااطمینانی و جنگ بر اقتصاد کشور افتاده و نشانه‌ها حاکی از آن است که تورم در آینده صعودی است. در این شرایط، حذف صفرهای اضافه پول فایده‌ای نخواهد داشت و به محض اعمال این اصلاحات ظاهری پول که حدود دو تا پنج سال طول می‌کشد، دوباره تورم تصاعدی شده و صفرهای حذف‌شده به پول ملی برمی‌گردد.

مجتبی راعی، کارشناس اقتصاد، درباره حذف چهار صفر از پول ملی به «شرق» می‌گوید: «درخصوص موضوع حذف چهار صفر از پول ملی، باید گفت این اقدام بیشتر جنبه حسابداری دارد؛ به این معنا که منجر به ساده‌سازی مبادلات مالی و عملیات حسابداری می‌شود. این تغییر تا حدودی ممکن است هزینه‌های چاپ اسکناس و سکه را هم کاهش دهد. البته با توجه به گسترش بانکداری الکترونیک و کاهش استفاده از پول نقد فیزیکی در میان مردم، این بُعد ماجرا ممکن است چندان معنادار نباشد. باین‌حال، در مجموع این اقدام تأثیر خاصی بر متغیرهای حقیقی اقتصاد نخواهد داشت و بیشتر نقش تسهیل‌کننده را در محاسبات پولی، بانکی و ارقام مالی ایفا می‌کند».

او در ادامه می‌گوید: «برخی مسائل مانند تأثیرات روانی و بحث اعتماد عمومی هم در این میان مطرح می‌شود، اما این موارد بیشتر جنبه ذهنی دارند تا اینکه به تحولی واقعی در اقتصاد منجر شوند. در واقع، همان‌گونه که چهار صفر از قیمت کالاها حذف می‌شود، درآمدهای اسمی نیز به همان نسبت کاهش خواهند داشت. بنابراین، تأثیر واقعی اقتصادی در کار نخواهد بود و این تغییر صرفاً به تسهیل محاسبات محدود می‌شود».

از نگاه کارشناسان اقتصاد، دولت اولویت‌های اقتصادی را درست تشخیص ن داده و گرچه حذف صفرهای اضافه پول برای اصلاحات ظاهری پول ضروری است، اما اولویت و مقدمه این کار، مهار تورم بوده که نشانه‌های اقتصادی حاکی از آن است که سیر تورم کشور نزولی نیست.

تاریخ انقضای زود هنگام و فرهنگ مصرفی است.
درواقع تفاوت اصلی این دو مفهوم در زمان و عامل وقوع است:
تلفات در بخش تولید و توزیع رخ می‌دهد، اما ضایعات در مرحله مصرف.

۲. چالش‌های اندازه‌گیری و داده‌های ناقص

برآورد دقیق میزان هدررفت غذایی کار ساده‌ای نیست. کارشناسان برای اندازه‌گیری از شاخص‌های متفاوتی مانند وزن، کالری یا ارزش اقتصادی استفاده می‌کنند و هر کدام نتایج متفاوتی ارائه می‌دهد. از سوی دیگر، دولت‌ها معمولاً افت کیفیت یا کاهش قیمت مواد غذایی را در آمارها لحاظ نمی‌کنند و بسیاری از کشاورزان نیز به دلایل اقتصادی یا فرهنگی، تلفات واقعی را کمتر گزارش می‌دهند. این کمبود داده و روش‌های غیرهمانگ موجب شده است که در سطح جهانی تصویر دقیقی از محل و میزان هدررفت غذا وجود نداشته باشد. نتیجه آن، بی‌عملی یا سیاست‌گذاری‌های ناقص است؛ چراکه بدون شناخت دقیق نقاط آسیب‌پذیر در زنجیره تأمین، طراحی راه‌حل مؤثر ممکن نیست.
ازاین‌رو سازمان‌های بین‌المللی مانند FAO و UNEP در سال‌های اخیر بر ایجاد چارچوب‌های استاندارد

اندازه‌گیری تلفات و ضایعات غذایی تأکید کرده‌اند تا کشورها بتوانند براساس داده‌های واقعی، برنامه‌ریزی هدمندتری انجام دهند.
۳. **علل اصلی تلفات غذایی در کشورهای در حال توسعه**
در کشورهای کم‌درآمد و در حال توسعه، بخش اعظم تلفات در مراحل اولیه زنجیره غذایی اتفاق می‌افتد. مهم‌ترین دلایل عبارت‌اند از:

۱. **زیرساخت‌های ناکافی**: نبود انبارهای سرد، وسایل حمل‌ونقل مناسب و مراکز بسته‌بندی باعث فساد سریع محصولات تازه، به‌ویژه میوه، سبزی و لبنیات می‌شود.
۲. **روش‌های سنتی کشاورزی**: استفاده از بذریه‌های کم‌بازده، برداشت زود هنگام یا دیرهنگام و نبود آموزش‌های فنی باعث کاهش کیفیت و افزایش ضایعات می‌شود.

۳. **کمبود سرمایه و فناوری**: بسیاری از کشاورزان خُرد به فناوری‌های نوین دسترسی ندارند و نمی‌توانند محصولات خود را به شکل استاندارد فرآوری یا ذخیره کنند.
۴. **مشکلات بازار و سیاست‌گذاری**: نوسان قیمت‌ها، نبود شبکه‌های توزیع شفاف و نبود بیمه محصولات کشاورزی نیز از عوامل مؤثر بر از بین رفتن بخشی از تولیدات است. این تنوع تلفات نه‌تنها به معنای از بین رفتن منابع طبیعی (آب، خاک و انرژی) است، بلکه به طور مستقیم درآمد کشاورزان را کاهش داده و امنیت غذایی جوامع محلی را تهدید می‌کند.

۴. ضایعات غذایی در کشورهای توسعه‌یافته

در کشورهای ثروتمند، مشکل اصلی در انتهای زنجیره تأمین قرار دارد. این کشورها از لحاظ فناوری و نگهداری مواد غذایی پیشرفته‌اند، اما بخش زیادی از غذا در مرحله خرده‌فروشی یا مصرف‌کننده از بین می‌رود. دلایل اصلی عبارت‌اند از:

۱. رفتار مصرف‌کننده: خرید بیش از نیاز، بی‌توجهی به

یادداشت

مسیر پیشرفت و خودباوری

هوشنگ بازوند*

امروز در مسیر توسعه ایران، گامی دیگر به ثمر نشست. افتتاح قطعه‌ای از آزادراه شیراز–اصفهان، نه‌فقط بهره‌برداری از یک طرح عمرانی، بلکه تجلی اراده‌ای است که ملت ایران را در مسیر پیشرفت، خودباوری و شکوفایی قرار داده است. این مسیر، پیوندی است میان شمال و جنوب، میان دلبری و دانایی، و میان گذشته پرافتخار و آینده روشن کشورمان.

سرزمین ما، در قلب منطقه‌ای پرتحرک و پرترغیبت قرار دارد؛ جایی که جغرافیا، تاریخ و تمدن دست در دست هم داده‌اند تا ایران را به چهارراه تعاملات فرهنگی، اقتصادی و انسانی تبدیل کنند. تکمیل محورهای آزادراهی، ازجمله شیراز–اصفهان، در حقیقت ادامه همان راهی است که نیاکان ما در طول قرن‌ها با ساخت کاروان‌راه‌ها، بازارها و پل‌ها پیموه‌اند. امروز ما وارث آن روح خلاقیت و سازندگی هستیم و این بار با ابزار دانش و فناوری روز، همان مسیر را به سوی آینده‌ای نوین می‌کشاییم.

آزادراه شیراز–اصفهان نه صرفاً جاده‌ای میان دو شهر، بلکه پلی است میان آرزو و عمل؛ نمادی از همبستگی ملی و باور به اینکه توسعه، حاصل اراده مردمی است که می‌خواهند ایران، مقتدر، آباد و پیشرو باشد. این پروژه در دل کوه‌های زاگرس شکل گرفت؛ جایی که سختی‌های طبیعت نه مانع، بلکه انگیزه‌ای برای بروز توان مهندسی و مدیریتی فرزندان این سرزمین شد.

امروز هر متر از این مسیر، گواهی است بر ایمان به آینده، و بر این باور که می‌توانیم با همت، تدبیر و توکل، کشور را در مسیر پیشرفت پایدار و عدالت‌محور پیش ببریم. هر قطعه آسفالت، نشانی از عزم کسانی است که در سرمای کوهستان و گرمای دشت، شبانه‌روز کار کردند تا راهی گشوده شود؛ راهی برای عبور مردم، کالا، اندیشه و امید. ما در وزارت راه و شهرسازی باور داریم که زیرساخت، فقط سازه‌های فیزیکی نیست؛ بلکه زیربنای زندگی بهتر، رفاه اجتماعی، امنیت و انسجام ملی است. هر آزادراه، رگی تازه در کالبد ایران است که خون زندگی و بهوایی را در سراسر آن جاری می‌سازد.

در کنار جنبه‌های عمرانی، این پروژه پیوندی است میان انسان و طبیعت. ما به آرامش که مسیر توسعه، باید با احترام به محیط زیست همراه باشد، کاشت نهال‌ها را حریم آزادراه، پاسداشت زمین است؛ نمادی از تعهد ما به حفظ تعادل میان سازندگی و پایداری، همان‌گونه که جاده‌ای نو می‌سازیم، زمین را نیز جوان‌تر و سبزتر می‌خواهیم. امروز، با بهره‌برداری از این قطعه، نه‌تنها راهی میان دو شهر گشوده می‌شود، بلکه فصل تازه‌ای در پیوند میان شمال و جنوب کشور رقم می‌خورد؛ فصلی که در آن توسعه، عدالت و رفاه در کنار هم معنا پیدا می‌کنند. این مسیر، بخشی از طرحی بزرگ‌تر است که ایران را در شبکه ترانزیتی منطقه به جایگاهی درخور می‌رساند؛ جایگاهی که شایسته نام و تاریخ این سرزمین است.

این دستاورد را که بی‌بالغه حاصل نگاه دقیق و برنامه‌محور مقام عالی وزارت راه و شهرسازی و در راستای اهداف استراتژیک دولت محترم است، به همه مهندسان، کارگران، مدیران و همراهان صادق در سراسر کشور تقدیم می‌داریم. این گام، نه پایان راه، بلکه آغازی است برای تلاشی گسترده‌تر؛ تلاشی برای تکمیل مسیرهایی که به شمال و جنوب، شرق و غرب و دل‌های مردم را به هم نزدیک‌تر می‌کند.

به یاری خدایت و با اعتماد به توان

فرزندان این سرزمین، راه توسعه را ادامه خواهیم داد تا هر جاده‌ای، هر پل و هر مسیر، گامی باشد در مسیر اقتدار، آبادانی و امید برای ایران.

✽ **معاون وزیر راه و شهرسازی و مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل‌ونقل کشور**

۵ صفحه ادامه‌دار